

שבוע טוב מאולפנת חורב

ערב פרשת "בא" תשפ"ה

"כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבֹי" – הרב עודד

אנכי" (בראשית ט"ו י"ג), על מעשה שלא הייתה להם בחירה עליו. הסברים שונים ניתנו לעניין זה, ונראה לבאר שהכבדת לב פרעה, לא הייתה על ידי התערבות על טבעית של הקב"ה, אלא שהקב"ה מראה לפרעה את העולם ואת המציאות באופן שפרעה יכול להתעקש ולא לראות את יד ה'. אנו יודעים שהעולם לשון העלם, אפשר לראות בכל דבר את מעשה ה' ואפשר להתעקש ולהכחיש חלילה את מציאות ה'. הכבדת לב פרעה לפי זה, משמעה כי הקב"ה מופיע בעולם באופן שמאפשר לפרעה ולרשעים להמשיך ולהתעקש בכפירתם.

אפשר לראות דוגמה נוספת לכך אצל סיחון מלך האמורי. בפרשת חוקת (במדבר כ"א כ"א) נאמר "וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי לאמר אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר נעבר גבלך ולא נתן סיחון את ישראל עבר בגבלו" ובפרשת דברים (ב' ל') נאמר "ולא אבה סיחון מלך חשבון העברנו בו כי הקשה ה' אלקיך את רוחו ואמץ את לבבו למען תתו בידך כיום הזה"

כיצד הקשה ה' אל לב סיחון? סיחון רואה כיצד מלך אדום מסרב לבקשתם של ישראל לעבור בגבולו ויוצא מולם "בעם כבד וביד חזקה וימאן אדום נתון את ישראל עובר בגבולו ויט ישראל מעליו"

בתחילת פרשת בא אומרת לנו התורה "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתני אלה בקרב" (שמות י' א') ובהמשך הפרשה "ויחזק ה' את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל" (שמות י' כ'). רעיון הכבדת לב פרעה מלווה אותנו לאורך המכות כבר מפרשת וארא כפי שנאמר "ואני אקשה את לב פרעה" (שמות ז' ג').

וצריכים להבין מה משמעותו, שהרי עקרון הבחירה החופשית הוא אחד מהעיקרים בתורה כמו שנאמר "החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים" (דברים ל' י"ט). ובחז"ל "אמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (בבלי ברכות לג ע"ב) וכן "הכל צפוי והרשות נתונה" (אבות ג' ט') וכך כותב הרמב"ם במורה נבוכים (חלק ג' י"ז) "יסוד תורת משה רבנו עליו השלום וכל ההולכים אחריה היא שהאדם בעל יכולת מוחלטת... שיהא האדם בעל יכולת על כל אשר יחפוץ או יבחר ממה שיש לו יכולת עליו, וזה יסוד שתודה לה' לא נשמע כלל באומתנו הפכו". ואם כן כיצד נשללה הבחירה מפרעה? ויותר מכך, כיצד הקב"ה מעניש את פרעה ואת המצרים, כפי שנאמר כבר לאברהם בברית בין הבתרים "ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה וגם את הגוי אשר יעבדו דן

(במדבר כ' כ') וכן אצל עמון ומואב (דברים ב' י"ח) וסיחון מקבל את הרושם המוטעה שבני ישראל חלשים ומפחדים להתעמת עם אדום עמון ומואב, וכך הוא מקבל את האומץ לצאת ולהילחם עם בני ישראל.

מה שסיחון לא יודע, שהסיבה שבני ישראל מוותרים על מאבק מול אדום עמון ומואב היא לא בגלל חולשתם אלא מפני שהקב"ה כך ציווה את בני ישראל. כפי שכתוב בספר דברים ביחס לאדום "אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו הישבים בשעיר וייראו מכם ונשמרתם מאד אל תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירשה לעשו נתתי את הר שעיר" (דברים ב' ה') וביחס למואב "ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה כי לבני לוט נתתי את ער ירשה" (דברים ב' ט') ובהמשך ביחס לעמון "אתה עבר היום את גבול מואב את ער וקרבת מול בני עמון אל תצרם ואל תתגר בם כי לא אתן מארץ בני עמון לך ירשה כי לבני לוט נתתה ירשה" (דברים ב' י"ט). סיחון לא יודע מכל הציוויים הללו ולכן היה לו האומץ להילחם בישראל וליפול בידם. כך גם אצל פרעה.

הקב"ה מתגלה אל כל העולם כולו, ומי שרוצה להתעקש יכול. "בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכים אותו"

תלמידות והורים יקרים, ברצוננו לעדכן בנעשה באולפנא בשבועיים החולפים:

טיול שנתי שכבת י"ב

השבוע, יצאו בנות שכבת י"ב לטיול שנתי בצפון. ביום הראשון יצאו הבנות לנחל תבור הזורם והירוק. הבנות נהנו מאוד מהמסלול ואף עמדו בכבוד באתגר העלייה הקשה בסוף הנחל. לקינוח נסעו לשייט בכנרת ולנו באכסניית כרי דשא. ביום השני טיילו הבנות ברמת הגולן, את הבוקר פתחו בביקור בשמורת גמלא בסיפור הקרב הגדול. משם המשיכו למסלול בנחל אל על, נהנו מהזרימה היפה במפל השחור והלבן, ושמעו את סיפור מורשת הקרב החשוב בתל סאקי. בערב התקיימה מסיבת ריקודים, והלינה התקיימה באכסניית אנ"א חיפה. ביום השלישי טיילו הבנות בכרמל, הן ירדו את נחל מעפילים, שמעו את סיפורי אוניית המעפילים שאנשיה טיפסו בנחל זה כדי לברוח מהבריטים, וסיימו בנחל השופט הרטוב והמהנה בשכשוך במים. תודה רבה למחנכות השכבה, למורות המלוות ולגרשון רכז הטיולים.

ערב עולות

בשבוע שעבר התקיים באולפנא ערב אימהות ובנות שעלו לארץ בשנים האחרונות. הערב עסק בנושא "חלומות". הערב נפתח בארוחת ערב חגיגית ומושקעת. הרב עודד פתח על חשיבותם וכוחם של חלומות. הרב עודד סיפר על חלומו של הרב מאיר שפירא זצ"ל ראש ישיבת חכמי לובלין, עוד בהיותו ילד, לייסד את לימוד הדף היומי. חלום שהתגשם והשפיע על כל העם היהודי. לסיום דבריו ברך הרב עודד את הבנות והאימהות שהצליחו כבר להגשים חלום בעלייתם לארץ ישראל, כדברי הפסוק בתהילים (קכ"ו א') "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים" יועצת החטיבה העליונה הגב' גילה ברגר ורכזת העולות דבורה סבה הובילו את הערב בשיח סביב חלומות שהוגשמו וחלומות שברצוננו להגשים.

תודה לאמהות והבנות שריגשו אותנו בסיפור העלייה על החזון והחלום ומתן כוחות להתמודדות באתגר העלייה. לאחר מכן הבנות והאימהות בחרו משפטי חוסן ומוטיבציה שאותם הדפיסו בסדנת יצירה שהובילה האומנית חני ראובני, על גבי כריות נוי מעוצבות. הבנות והאמהות נהנו מאד מהסדנה המשותפת של יצירה. לאחר מכן צפו בסרטון מרגש ועוצמתי על חיל בודד שהגשים את חלומו ללחום להתחתן ולהתיישב בארץ ישראל, קליפ של נפתלי קמפה, זמר שחולם על ירושלים ומשיח שיבוא. הערב היה מעצים, מרומם, ומשמח. הבנות והאימהות התרגשו והודו מאוד על המפגש המשותף. תודה גדולה ליועצת, גילה ברגר על תכנון הערב, ארגונו והובלתו. תודה רבה למורות דבורה סבה על השותפות וליווי הבנות העולות ויעל וייס על השותפות בהצלחת הערב. תודה לאיתי הדר על הליווי בצד הטכני. ולשושי המזכירה על הכנת הגרפיקה והמצגת.

לשמה שכבת ט'

שבוע בלשמה לשכבת ט' שמעו הבנות שיחה תורנית מפי ר' נדב ברוכי שעסקה במהות הנפש, הנשמה והגוף. בפעילות המדריכות עסקו הבנות בעניין חזרת החטופים. בפעילות הערב נהנו הבנות ממשחק חוויתי בסגנון "ששטוס" שעסק בהיכרות עם האולפנא.

מבצע דוגו

ביום ראשון, י"ט בטבת, הובילו בנות השמינית "מבצע דוגו" באולפנא. מבצע דוגו הוא אירוע לזכרו של ניצול השואה דוד לייטנר ז"ל, שציין באכילת פלאפל שנתית בתאריך 18 לינואר את יום יציאת צעדת המוות מאושוויץ.

הבנות פתחו דוכן פלאפל ומכרו לבנות האולפנא פלאפל, במטרה להשתתף ביוזמה הארצית ישר כוח לבנות השמינית.

סמינריון י"א

בימים רביעי-חמישי יצאו בנות שכבת י"א לסמינריון "ציונות דתית".
הסמינריון עסק במהות של הציונות הדתית ובערכיה המשמעותיים- תורת ישראל, ארץ ישראל ועם ישראל.

הסמינריון נפתח בשיחה של ראש האולפנא, הרב עודד, על דרכה של הציונות הדתית ועל תרומתה הגדולה לעם ישראל.

במהלך הסמינריון הבנות ביקרו בשדרות ובתחנת המשטרה הישנה, ביישוב שומריה, בגר-עין התורני של רמלה ובראש יהודי בתל אביב. כיתה יא 2 בחרה להתנדב בבית כנסת שיחנך בט"ו בשבט, על שם יוני שטיינברג הי"ד. היה להן משמועתי ביותר.

הן שמעו שיחות מעניינות ומרתקות ואף נהנו מארוחות מושקעות וטעימות ופעילות אירור בית משמחת וכיפית לכבוד ראש חודש שבט. תודה רבה למחנכות השכבה ולמורות המלוות.

פעילות שכבת ז'

ביום חמישי שעבר, שיחקו בנות שכבת ז' במשחק "חפש את המטמון" שעסק במכות המופיעות בפרשיות השבוע. שיתוף הפעולה והחיוכים ניכרו היטב בריצה במרחבי האולפנא.

יישר כוח לציון, רוני, דינה, נעמי והידי מכיתה ז'1 על ארגון הפעילות.

נבחרת האסטרונומיה

נבחרת האסטרונומיה של אולפנת חורב ארגנה במהלך השבוע האחרון הפנינג על-חלל גדול עם הסברים על תוכנית החלל שלהם: עיצוב בית חולים מחקרי בחלל.

המשימה שלהן באולימפיאדת החלל הייתה לתכנן תחנת חלל חדשה וייחודית, להגדיר קהל יעד ולעצב.

הן חיפשו מידע, איזו מחלה ניתן לרפא בתת כבידה ומצאו: חולים עם פצעי לחץ. פצעי לחץ נגרמים משהות ממושכת בשכיבה ללא תזוזה, כשבין 2.5 - 3 מיליון איש סובלים מפצעי לחץ כל שנה.

השהות בתת-כבידה תעזור לרפא פצעי לחץ. בנוסף, מצאו שבחלל הסיכון לסרטן גדל מאוד (בגלל הקרינה המסוכנת שיש בחלל) והשהייה בחלל אף פוגעת בעצמות ובשרירים ומחלישה אותם. לכן בית החולים יהיה גם מרפא (פצעי לחץ) וגם מחקרי (חוקר איך אפשר להימנע נזק לשרירים ולעצמות בחלל).

הפעילות שהן אירגנו כללה תחנות שונות. תחנה עם הסברים על תחנת החלל העתידית, סכנות ואתגרים בחלל, תחנה שנייה עם פוסטר והדגמות על בית החולים המחקרי שתיכננו, למי הוא נועד ולמה, תחנה אמנותית ובה סדנת פעילות לבניית חלליות אורגמי מנייר ועוד. שיתפנו בפעילות גם תלמידות כיתה ו שהגיעו ליום הפתוח באולפנא, והיה מאוד מעניין וכיף. יישר כוח לתלמידות נבחרת אסטרונומיה ובהצלחה בהמשך אולימפיאדת החלל.

פעילות במדעים - שכבת ט'

במסגרת שיעורי ביולוגיה, תלמידות כיתה ט' נהנו מפעילות ייחודית בנושא דנ"א וזיהוי פלילי.

הגב' דנה דהן, אמא של יעל דהן מכיתה ט',4 הגיעה במיוחד להעביר פעילות חווייתית ועשירה הכללה ניסויים מעניינים. דנה שיתפה אותנו בעבודתה ואפילו הפיקה טביעת אצבע לכל תלמידה.

תודה רבה לגב' דנה דהן על הפעילות המיוחדת.

שיחה לבנות מגמת רפואה

בשבוע שעבר התקיימה שיחה לבנות שכבת י' הלומדות בשיעורי רפואה והלכה מפי ד"ר יואב מה-טוב, בעל דוקטורט במדעי המוח, בנושא השינה. מתברר ששינה נחוצה מאוד לגוף, ולא רק בשביל לנוח. לשינה חשיבות רבה בתהליכי עיבוד ושמירה של זיכרונות, בתהליך הגדילה וההתפתחות, בניקוי, תיקון וחידוש תאי המוח ועוד. בכל שנת לילה יש כמה מחזורי שינה שמאופיינים בשינה עמוקה ובשנת REM ריצוד עיניים מהיר. יש היום אפליקציות לניתור שינה ששימוש בהם נותן מידע האם אנחנו ישנים מספיק, כמה מחזורי שינה עברנו בלילה, האם התעוררנו מתוך שינה עמוקה (לא מומלץ) או מתוך שנת REM (כן מומלץ) ועוד. תודה לצוות שארגן את ההרצאה ותודה לד"ר יואב על הרצאה מעולה.

שבת שכבת ח'

בשבת פרשת שמות התקיימה שבת לשכבת ח' בנושא "אחריות". הבנות היו שותפות מלאות בארגונים והכנות לשבת: צ'ופרים, לו"זים, שירונים, שלטים ועוד. לשבת הצטרף מר איתמר מאירזדה.

לאחר התפילה וסעודה שמעו הבנות שיחה מאיתמר שעסקה באחריות על עצמי ועל הבחירות שלי. לאחר השיחה התקיים עונג שבת בהובלת הבנות, עם משחק שכבתי כיף ואנרגטי.

בבוקר שבת לאחר תפילה וקידוש, שמעו הבנות שיחה נוספת שעסקה באחריות שלי כלפי החברה עם סיפורים רבים ומרגשים מהתקופה המיוחדת של המלחמה בה אנו, נמצאים שחידדו את היכולת שלנו לקחת אחריות גם על מה שסביבנו- לתת ולתרום.

הבנות יצאו מהשבת מלאות סיפוק מהביחד ומהאווירה הטובה שהייתה.

תודה רבה למחנכות השכבה, ולשני ואיילה המדריכות.

מזל טוב לבנות שחגגו את יום הולדתן:

חודש טוב
ושבת שלום!
הרב עודד מייזליש
וצוות האולפנא